

Onor. Biblioteca Universităţii din Cluj
Sibiu

Ue Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timis-Torontali törvényszék bejegyzési száma 28
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

A sötétséggel szemben

Ugy-e, ismered ezt az érzést? Almodban egyszerre csak minden eltöprel, szertefoszlik, sulytalanná válik körülötled, áthatolhatatlan sötétségben imbolyogsz, megfogódznál, de nincs mibe... s azután... elveszted a lábad alól a talajt...

Zuhanni kezdés. Zuhanni, egyre mélyebbre, egyre mélyebbre, egyre gyorsabban. Segítségért kiáltanál, de torkodra forrt a szó. Hova jutottam? Mi lesz velem? — villan át agyadon a kérdés.

És zuhansz tovább, tovább a koromfekete éjszakában. Mily megkönnyebbülés, amikor a végére érsz. Felriadsz és rájössz: csak álom volt mindez. Letörlöd a homlokodon gyöngyöző verejtéket, figyeled a lélegzésed, szívverésed s a tompa kábulatból felszémelve arra gondolsz: mi lesz, ha egyszer ebből a kísérteties, észbontó zuhanásból többé nem lesz már ébredés? Mert erre is sor kerül. Az éveidet számlálgatod? Hogy mennyi lehet még hátra? Hadd ezt, mert az évszámok — nem számítanak. Kísportolt fizikumodra gondolsz? Arra, hogy vaseszség van? Vagy, hogy őseid mind szívós, hosszúéletű emberek voltak?! Gyenge vigasz. Hányszor rácafoltt már erre az élet, — akarom mondani: a halál. De hányszor!

Töprengéseidnek a pilládra nehezedő álom vet véget. S amikor reggel új nap virrad rád, várnak a hétköznapi gondok. A munka, család, megélhetés. A hajszja a kenyér után: a betevő falat problémája. A kínos gondolatok legjobb elhessegetője éppen ez: az elfoglaltság. A lekötöttség. De most, hogy tekinteted a naptárra téved, ismét elfog a kétség és gyötrelm. Halottak napja van. S a hideg, nyirkos őszi este borongó hangulata lep meg. Eszedbe jutnak, akik eltávoztak. Régi kedves, könnyes, mosolygó arcok, melyeket az enyészet már magának követelt. Az édesanya elfáradt szive dobog feléd. Látod édesapád gondterhes jószágát, a hitves biztató mosolyát. A kacagó, földi mennyországot ígérő gyermekszemet, melyre fátyolt vont Mors Imperator: a kérlelhetetlen és szégyes nagyur. Aki előtt nincs kivétel, nincs határ, rang, faj, jelszó. Fittyet hány a társadalmi konvenciókra, etikettre; nem jelenti be magát, nem adja le előszobánkban a névjegyet, hanem megjelenik és pontot tesz az életünkre. Kiteríti az embert az enyészet avarára és fekete kormánypálcáját már a sorakövetkezők felé suhogtatja...

A város, a falu megindul ezen az estén a temető felé. Emlékezni, — engesztelni. S aki csak gondolatban suhan át a besüppedt sírhantok birodalmán, mert az idő, a tér messze sodorta övétől, talán még mélyebb megrendüléssel idézi ezen az estén a régi arcokat, a régi emlékeket...

Mögöttük pedig ott sötétlik a reánkvaró titokzatos sors. A bizonytalanság. Mert amilyen bizonyos, hogy egyszer ide jutunk valamennyien, — oly bizonytalan, hogy mikor. S ha a jószág, a jobb belátás, a megértés legszebb csokrájával kedveskednél azoknak, akik sírjánál rádöbben az arra, mennyivel tartoztál még nekik, ne hagyd veszendőbe ezt a ráeszmélést. Sohasem lehetsz oly szegény, hogy az élőkkel szemben valamilyen pótolhatatlan mulasztást, mely szeretteid sírjánál talán meg-megújuló lelkiismeret-furdalással tölt el. Nem hiába mondtotta valaki, hogy a temető: faluvégi egyetem. A legegyszerűbb lélek számára is örök tanulsággal szolgál. S ez a tanulság: emberek vagyunk, egyformák vagyunk, egy a sorsunk. Sírva látuk meg a napot és könny lesz a szemfedőnk. Minden, ami elvált az életben egymástól: mesterséges dolog, emberi találmány. Minden, ami összefűz: a természet szava, a természet parancsa. Kinyújtott kezéd nem érheti el már az eltávozottakat, de letörölheti a melletted állók könnyeit, kenyeret adhat a nélkülözőknek, nyihitheti az elesettek szenvedéseit. Azzal a sötétséggel szemben, mely álmaidban kísért s ébrenléted alatt az elmúlás fagyos leheletét sugározza feléd, ez az egy, amit tehetsz és tenned kell.

A temetőbe vezető uton van elég tövis, elég megpróbáltatás. Gyútsuk meg a szeretet fényét és lássuk, mennyire egyformák vagyunk itt mindannyian... (—)

Teljes siker koronázza a német és román csapatok krími hadműveleteit

A visszavetett szovjet seregek Szebasztopol felé menekülnek
A Donecz-medencében a szövetségesek a megvert ellenség maradványait üldözik

A német véderőfőparancsnokság a vezéri fő hadiszállásról tegnap a következő harcéri jelentést adta ki:

A német és román csapatok által erősen üldözött ellenség a Krim-félszigeten teljes menekülésben van. Ez betetőzte a von Manstein tábornok parancsnoksága alatt álló hadsereg gyalogsági hadosztályainak és Flugbeil vezértábornok légi hadtestének sikereit, amelyek együttműködve, hosszú és súlyos harcokkal áttörték és elfoglalták a Krim-félszigetre vezető keskeny földszorost.

A német és szövetséges csapatok a Donecz-medencében is sikeresen folytatják a megvert ellenség üldözését.

A szentpétervári bekerítő fronton a német csapatok visszaverték az ellenség kitörési kísérleteit.

A német véderő nehéz ütegei Szentpétervár hadifortosságú célpontjait lötték megfigyelt eredményre. A keleti front többi szakaszán a hadművelet tovább haladnak előre.

A Fekete-tenger vidékén német harci repülőgépek kötelékei Eupatoria és Kertsch kikötőberendezéseit bombázták és ezeken a vizeken öt teherhajót súlyosztettek el összesen tízenháromezer tonna ürtartalommal.

A brit hajózás elleni harc során német tenger-alattjárók hat ellenséges kereskedelmi hajót súlyosztettek el, összesen 27.000 tonna ürtartalommal, valamint egy torpedórombolót és két őrhajót. Egy brit ágyunaszádót torpedóalálattal súlyosan megrongálták.

Az Atlanti-óceánon német harci repülőgépek Cadiztól északnyugatra elsúlyosztottak egy kétezer tonnás kereskedelmi hajót, míg egy másik tehergőzöt bonbatalattal megrongáltak.

Fegyveres felderítő szolgálatot végző német repülőgépek a legutóbbi éjszaka Anglia keleti és délnyugati partján levő kikötőket bombázták.

Ellenséges repülőgépek nem hatoltak birodalmi terület fölé.

Szebasztopol felé menekülnek a megvert krími szovjet seregek

Ankarából jelentik: A német csapatok győzelmesen áttörve a perokopi földszoros szovjet védműveit, mélyen benyomultak a Krim-félszigetre. A szovjet csapatok Szebasztopol irányában menekülnek, ahol ellenállási központot szeretnének még szervezni. (Oriente.)

MEGHUSITOTT SZOVJET AKCIÓN SZENTPÉTERVÁRNÁL

Berlinből jelenti a Rador: A Stefani-iroda közli, hogy a köd segítségével sikerült szovjet egységeknek

Augusztus végéig négy-öt millió volt a Szovjet embervesztesége

Berlinből jelenti a Rador: Katonai forrásból származó értesülés szerint, minden részletre kiterjedő vizsgálat után most közölték, hogy a Szovjetunió június 22-től augusztus 31-ig összesen 148 lövész, 8 hegyvidász, 2 gárda, 39 páncélos és 10 lovashadosztályt, valamint két, repülőgépben szállítható gyalogsági dandárt veszítettek. Tehát

összesen 209 nagy egységet, egész ember- és hadianyaggal, tüzérségi, páncélkocsi és gyalogsági felszerelésükkel, kocsikkal, lovakkal együtt, amelyek ezekhez az egységekhez tartoztak.

Egyes hadosztályokat még júniusban és júliusban szétverték, de azokat kiegészítették és azután augusztusban újból megsemmisítették. Egy szovjet had-

osztály létszáma tízenötezer emberre tehető, míg a többi hadosztály létszáma tízenkétezerre becsülhető és így a bolsevisták augusztus végéig legalább három millió embert veszítettek a keleti fronton. Számos századot, zászlóaljat és ezredet pedig különálló harcokban semmisített meg a német csapatok. Ha ehhez még hozzászámítjuk a sebesülteket és betegeket és még emberveszteségeket, amelyek a felét teszik ki a megsemmisítésnek okozott veszteségeknek, akkor megállapíthatjuk, hogy

a Szovjet augusztus végéig legalább négy-öt millió embert veszített.

Ezek jól kiképzett katonák voltak, akiknek pótlására már gondolni sem lehet.

Szentpétervár védői körében teljes a feietlenség

Berlinből jelenti a Rador: Az NTI értesítése szerint számos magasrangú szovjet tiszt és politikai biztos sietve elhagyta Szentpétervárt. A szovjet vezetők menekülése igazolja azokat a híreket, amelyek szerint a Szentpétervár védő bolsevisták küzdő szellemanapról-napra gyengül.

A KRIM-FÉLSZIGET ELFOGLALÁSÁNAK JELENTŐSÉGE

Stocholmból jelenti a Rador: A Stefani-iroda közli, hogy a német csapatok előrenyomulása a Krim-félszigeten nagy aggodalmat keltett londoni politikai és katonai körökben. A Daily Express című londoni lap azt írja, hogy a Krim-félsziget elfoglalása súlyos

kühatásokkal járhat a Szovjetunió déli részében.

BRIT TANÁCS A SZOVJETNEK

Amszterdamból jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy a londoni rádió a keleti arevonon helyzetéről foglalkozva arra a megállapításra jutott, hogy a Szovjet hevesen tenné, ha elhagyná a Donecz-medencét. A rádió bemozdítja hangoztatta, hogy az azon a területen levő szovjet csapatok főparancsnokának legfontosabb feladata az, hogy megmentsse hadseregét.

VÖRÖSKERESZTES SZALLITMÁNYOKAT TÁMAD A SZOVJET LÉGIERŐ

Berlinből jelenti a Rador: Az NTI értesüle-

szerint számos szovjet repülőgép figyelmen kívül hagyva a vöröskereszt jelezést, támadást intézett egy német vöröskeresztes szállítmány ellen. Az egyik gépkocsin több mint száz gépfegyvergolyó furdott

át. Az egyik német katonát, akinek a légi támadás előtt csak a lábán volt sebesülése, tíz golyó érte és meghalt. Áldozatul esett az embertelen támadásnak a gépkocsi vezetője és helyettese is.

Hogyan foglalták el a német csapatok a perekopi földszorost

Berlinből jelenti a Rador: A keleti harcterről érkezett jelentések beszámoltak arról, hogyan foglalták el a német csapatok három napig tartó harc után a perekopi földszorost. Ez a néhány kilométer széles földszoros köti össze a Krim-félszigetet a kontinenssel. A védelem céljára egyszerű földszorost nyolc kilométer hosszú, tizenöt méter mély és ötven méter széles, meredek hosszú csatorna szeli ketté a Fekete-tengertől az Azovi-tengerig.

Ezt a földszorost a természetes akadályokon kívül még beton- és páncélerődítések, aknamezők, partvédő nehézsúlyú gépek és hadihajók védtek.

Több napig tartó légi és szárazföldi megfigyelés után a német hadvezetőség pontosan megállapította a szovjet állások helyzetét. Azután megindult a támadás, amely három napig tartott.

Kétszáz ágyú szórta a tüzet a szovjet állásokra, műszaki csapatok utat nyitottak a drótszörvények között, lángszórókkal támadták az erődítményeket és az első védelmi gyűrűt áttörték.

A tüzéséggel együttműködve a zászlóaljak a második védelmi vonalat is birtokukba vették. A heves szárazföldi harcokon kívül állandó légi küzdelmek is

folytak.

Az első napon este a német csapatok parancsára súlyos elhatározás előtt állt. Mély éket vertek a védelmi állásokba és három ellenséges ellentámadást is visszautasítottak a német csapatok. Arról kellett dönteni, ellentámadjanak-e továbbra is, folytassák a támadást vagy rendeljék el a visszavonulást, amely azonban az egész hadművelet sikerét megsemmisítetné. Ezért

további támadásra adták parancsot.

A második napon szovjet páncélkocsik és repülőgépek ellentámadását kellett visszaverni. Azután a harmadik védelmi vonalba törtek be. A macacs szovjet védelem miatt csak lépésről-lépésre haladtak előre, mindig újabb ellentámadásokat kellett visszaverniük.

A harmadik napon a küzdelem megremegtetette a földet, de az utolsó négy száz méter a csatorna előtt a német csapatok birtokába kerültek. Azután egy német ezred behatolt Perekopba, amelynek házáit egyenként kellett rohammal elfoglalni.

Az ellenség utolsó kétségbeesett erőfeszítése megsemmisült és a Krim-félsziget kapuja kitérült a német egységek előtt.

Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök a román-szlovák viszonyról

A román és szlovák nép közös történelmi feladatai és célkitűzései
A „Slovak” méltatása Románia európai hivatásáról

Pozsonyból jelenti a Rador: A „Slovak” című napilap „A kisnépek életét nem lehet elnyomni” cím alatt interjú közöl Antonescu Mihai helyettes miniszterelnöktől.

A lap a bevezetőben rámutat arra, hogy az új Európáért folytatott harcban a Románia által hozott áldozatok nagy érdemeket szereztek neki. A volt rezsim felszámolása, a tengelyhez és a háromhatalmi szerződéshez történt csatlakozás után

a román nép a jobb és szebb jövő útjára lépett.

Ma a román nép harcban áll. Legjobb fiai vállvetve küzdenek a többi néppel a bolsevizmus ellen, hogy

A kis népek történelmi jogai

— Mi az elgondolása a kisállamokról az új Európában? — volt az újságíró első kérdése.

— Az új Európának egységes szellemi alapra kell helyezkednie. A westfáliai béketől és a francia forradalomtól egész maig nem sikerült földrésünknek szellemi alapot adni, anélkül, hogy ez a kísérlet ne ütközött volna forradalmakba és háborúkba.

A jövő Európájának szellemi alapot kell találnia, amely egyesíti a nemzeteket, osztályokat és új politikai és társadalmi tájékozódást biztosít.

Ezenkívül új gazdasági rendszert is kell létesíteni, amely ledönti a különböző vámsorompókat, hogy ez-

maguknak és egész Európának ragyogó jövőt teremtsenek. Ebben a háborús légkörben érkeztek Romániába a szlovák újságírók, hogy meggyőződjenek arról, hogy

a román nép a szlovákkal együtt ugyanazon a történelmi úton halad.

A látogatónak alkalmuk volt érintkezésbe kerülniök a román nemzet legkiemelkedőbb képviselőivel és a lakosság minden rétegeivel.

Kihallgatáson fogadta őket Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök is, aki ezután a „Slovak” című újság főszerkesztőjének a következő nyilatkozatot adta:

által meglehessen adni a jövő ipari államnak a mai civilizáció összes technikai lehetőségeit. A kis népek életéhez azonban nem lehet hozzányúlni, mert a természet nem teremt sorozatban sem az embereket, sem a népeket.

Ami a természet felépit, az bölcs és tartós. — Mit hoz magával a bolsevizmus megsemmisítése? — kérdezte az újságíró.

— A bolsevizmus megsemmisítése új lehetőséget hoz Európa újjáépítésére; a magántulajdon, a család és a nemzeti állam eszméjének megszilárdulását és felégeti azok éretlen ábrándjait, akik hitték a kommunizmusban.

Szlovákia szerepe az új Európában

— Mit gondol a román-szlovák viszonyról?

— Romániát és Szlovákiát a jelen pillanatban egyesíti az új világ felé vezető közös út. Összeköt még bennünket a szabadságért és becsületért a múltban folytatott harcunk és áldozatunk. A szenvedések által írott történelem örökéletű. A románok és szlovákok a századok folyamán együtt szenvedtek. Meggyőződésem, hogy a szlovák nép barátsága biztos alap Európa ennek a részének szellemi egységére, amely az új világ hittel és tényekkel teljes rendjébe illeszkedik majd be.

Népeink azonos hittel és tényekkel haladhatnak a jövő útján.

— Van valami különleges üzenete Szlovákiájhoz?

— Kivánom a szlovák népek, hogy visejje büszkén sorsát, mint ahogyan az évszázadok folyamán harc és áldozat révén viselte. Kivánom, hogy hitével hozzájáruljon az új Európa felépítéséhez és a kelet-európai új rend megteremtéséhez. Délkelet-európanak is a népek életében és nem feltevéseken és szövegeken kell alapulnia — fejeződik be a nyilatkozat.

A fájdalom a gyógyításnak egyik legjobb segítőszere

A fájdalom egy az ember életében, mint az állatvilágban a legérdekesebb tünetek egyike. Hogy a fájdalomnak milyen óriási szerepe van a természetben, ezt mindnyájan tudjuk. A lepra például, magyarul bélpoklosság, ez a bibliai koru betegség többek között azzal a szimptomával jár, hogy az emberi bőr fájdalom-érzőképessége megszűnik. A középkorban ugy állapították meg a leprát az orvosok, hogy a megvizsgálandó beteg hátát észrevétlenül tűzes vassal érintették és hegyes tüvel szurkálták. A leprás beteg ebből semmit sem érzett.

A fájdalom valóságos védőberendezése a szervezetnek. Mint láthatatlan páncél, úgy vigyáz szervezetünkre. Óva int bennünket minden elővigyázatlan mozdulattól, hegyes és éles tárgyak érintéséből, nagyon forró, vagy nagyon hideg hőmérséklettől. Vanak esetek, mikor a szervezet fájdalomérző képessége megszűnik. Említettük a leprát. De gyógyszeres befeccskendezésével, vagy a kérdéses területnek érzéstelenítő oldattal, például novokainnal való ecsetelésével hosszabb-rövidebb ideig mesterségesen is előidézhető a fájdalommentesség. Ez az alapja a helvi érzéstelenítés segítségével lefolytatott műtéti eljárásoknak is.

Amíg a helvi érzéstelenítést, vagy az altatást nem ismerte a tudomány, addig az orvosok kénvtelenek voltak oly módon operálni, hogy a beteg figyelmét elterelték a műtéttel járó fájdalomtól. Voltak nagy sebészek az elmúlt századokban, így a napoleoni háborúk idején is, akik híresek voltak arról: milyen remekül operáltak. anélkül, hogy a sebesült katona különös fájdalmat érezne.

Itt már olyan területre érkezünk, amely egyik legérdekesebb problémája a mai orvostudományoknak, nevezetesen a hipnózis, szuggeszcióval elért fájdalommentesség. Mansfeld Ottó dr., szülészstanár már több évtizeddel ezelőtt hirdette, hogy szuggeszcióval kiküszöbölhető a szülés alatti fájdalom. Mindössze arra van szükség, hogy a terhes asszonyt az orvos több alkalommal lássa, vele foglalkozhasson, szuggesztióságot ellenőrizze, egyszóval orvos és beteg egyformán felkészüljenek arra, hogy az adott pillanatban semmi akadály ne legyen a hipnotikus uton kiváltott gyors fájdalomcsillapításnak.

A szuggeszcióval és hipnózissal foglalkozó orvosok már negyven-ötven évvel ezelőtt foghuzásokat végeztek fájdalommentesen, úgy, hogy a betegek azt szuggesztióval: semmit sem fog érezni. Arra is volt már példa hogy olyan beteg, akit szívbaja miatt nem lehetett elaltatni, szuggesztióval uton tették a fájdalommal szemben teljesen érzéketlenné. Ez persze ma már csak érdekes és jelentős kísérletszámba megy, mert a veszélytelen helvi érzéstelenítéssel ma már ugyszólván minden műtétet le lehet folytatni.

A fájdalom az elmúlt századok, de még inkább a középkori és ókori ember számára olyan természetes dolog volt, mint számunkra a modern fájdalomcsillapítás száz és száz módja. Ha ma az orvos a legnagyobb fájdalom csillapítására morfiumokat ad és mi ezt természetesen találjuk, akkor ne felejtjük el, hogy ezer és ezer esztendőnkön keresztül az orvosok nem ismerték a fájdalomcsillapítás módját, mégis nagyon kiváló gyógyító eredményeket értek el.

A gyógyításnak ma is egyik legjobb segítőtársa a fájdalom. Nagyon megkönnyíti a betegség székhelyének és természetének felismerését. Azok a betegségek, amelyek nem járnak fájdalommal, általában mindig veszedelmesebbek, mert megvan a lehetősége annak, hogy a beteg nem veszi észre a másfajta tüneteket és elköveti magát az orvoshoz. Ilyen fájdalommentes, veszedelmes kór volt az inzulin felfedezése előtt a cukorbetegség. Ma súlyos stádiumban lévő cukorbetegségeket inzulinbeccskendezéssel olyan állapotba lehet hozni, hogy a beteg egészségesnek érzi magát. Újabb és újabb inzulinadagokkal ezt az egészségeshez hasonló állapotot az emberi kor végső határáig fenn lehet tartani. A fájdalomhiány a cukorbetegségben elvesztette veszedelmességét.

A fájdalom kétségkívül a magasabbrendű állat tulajdonsága. Ha a katicabogár béremszerét a madár csőre kiszakítja, mint ezt számtalan esetben tapasztaltuk, a bogár nyugodtan tovább repül és láthatóan nem „érez” semmi különösebbet. Vannak darazsak, amelyeknek fél fejét és a bélrendszer nagyrészt levághatja a kísérletező anélkül, hogy komoly következménye volna ennek a hatalmas beavatkozásnak, amely a magasabbrendű állatnál azonnali halált jelentene. A darazsak változatlan életkedvvel vetik rá magukat a mézesüvegre, amelyet eléjük tesznek. Milyen óriási a távolság az emberig, aki néha öngyilkos lesz, mert fájdalomát nem bírja tovább, annak ellenére, hogy a gyógyszerek egész arzenálja áll rendelkezésére. De aki látta a kuttyát, a macskát, a lovat sebesülés, fájdalommal sérülés után, az tisztában van vele, hogy a fájdalom náluk is kibírhatatlanul éles és kínzó lehet.

Huntzinger francia hadügyminiszter buzdító szavai Dakar védőrségéhez

Vichyből jelenti a Német Távirati Iroda: Huntzinger francia hadügyminiszter Dakarban (Nyugat-afrika) a tiszteletére rendezett fogadáson beszédet mondott, melyben a következőket hangoztatta:

— A jövőt nem ismerjük, de tudjuk, hogy élni akarunk s ezért készen állunk a jövőért hozandó minden áldozatra. Tisztában vagyunk azzal, hogy sok megpróbáltatás kell még keresztül mennünk s ti, akik Dakart, ezt az előretolt támaszpontot védelmezték, nagy feladatot teljesíttek. Minden rossz sugalmazást el kell hártanotok, be kell látnotok, hogy

megmentésünk nem jöhet máshonnan, csak tőlünk. Legyünk tehát hűséges és fegyelmezett fiai hazánknak. (Rador.)

Fordításokat,

okmányokat, irodalmi és szakmunkákat, román, német vagy magyar nyelvről vagy nyelvre. válalok. Levelezőlap érdeklődésre vála zolok. Timisoara III, Strada Rusu nr anu 2 sz.

Ha az amerikai flotta tüzet indít, Németország válaszolni fog!

Roosevelt kihívására az a német álláspont: „szemet szemért, fogat fogért” — hangoztatják a Wilhelmstrassen — Berlin és Washington viszonya rendkívül kiéleződött

Berlini munkatársunk távbeszélőn jelenti a következőket: Roosevelt minapi rádióbeszéde körül egyre dagad a vita. Roosevelt elnök nem hajlandó az amerikai sajtó útján nyilvánosságra hozni azt a térképet, mely a Délamerika felosztására vonatkozó állítólagos német terveket igazolná. Német körökben ehhez csak annyit fűznek hozzá, hogy Roosevelt nem is közelíthet ilyen térképet, mert az nem létezik. Roosevelt elnök az amerikai újságírók kérésének megtagadásakor azt hangoztatta, nem akar kellemetlenséget szerezni annak a személynek, aki a szóbanforgó térképet birtokába juttatta. Német körökben erre azt válaszolják, hogy ebből is kiténik Roosevelt kétes és jellegzetes politikája: egy embert meg akar kímélni, de attól nem rettene vissza, hogy az amerikaiak százezreit egy értelmetlen háborúba beledöntsön. Ily körülmények között magától értetődő, hogy a Roosevelt elleni támadások végképp kiéleződtek. Roosevelt a német sajtó mindaddig hamisítónak tekintti, amíg nem mutatja elő az említett térképet. A német fővárosba érkezett hírek egyébként arra mutatnak, hogy nemzetközi körökben súlyosnak minősítik a német-amerikai helyzetet, a Wilhelmstrassen pedig kijelentette, hogy Roosevelt fenyegetésére, — hogy tüzet parancsol a tengelyhatalmak hajói ellen, — Németország ahhoz tartja magát, hogy „szemet szemért, fogat fogért” s ha Amerika tüzel, Németország válaszolni fog.

Amerika a hírveréssel saját háborus készülődéseit igyekezik leplezni

Berlinből jelenti a Rador: Az Északamerikai Egyesült Államok és Németország viszonyában a feszültség napról-napra jobban kihangsúlyozódik. A washingtoni kormány által kezdeményezett kampányra válaszolva, berlini hivatalos körök a világ közvéleménye elé tarták azokat a bizonyítékokat, melyekből megállapítható, hogy Roosevelt kihívó magatartásának nyilvánvalóan az a célja, hogy Amerika belépjen a háborúba.

Ma egy új tényt is jeleznek: a tengerentúli sajtó

Roosevelt állítólagos dokumentumai: kísérleti léggömbök

Rómából jelenti a Rador: A torinói „Stampa” című olasz lap Roosevelt legutóbbi rádióbeszédével foglalkozva azt írja, hogy az amerikai elnöknek nyilvánosságra kellene hoznia azokat a dokumentumokat, melyekre hivatkozik, de ezt nem teszi, abból az egyszerű okból kifolyólag, mert ezek a bizonyítékok a valóságban nem léteznek.

Japán háborus előkészületeivel foglalkozik. Ezeket a híreket Berlinben ugyanolyan célzatuaknak tekintik, mint a németellenes kihívásokat: az amerikai kormány ily hírveréssel akarja igazolni azon intézkedéseit, melyek egyet jelentenek Amerika tényleges háborus beavatkozásával.

Köztudomású, — jelentették ki a Wilhelmstrassen, — hogy Japán a Távkeleten saját érdekeit védelmezi és a szóbanforgó intézkedései is védelmi jellegűek az angolszász kihívásokkal szemben.

Biztosra vehető, — hangoztatja a „Stampa”, — hogy Roosevelt elnök különböző ügyeket keres majd eme állítólagos dokumentumok titoktartására, melyekkel a valóságban nem rendelkezik.

Csak azért beszélt ezekről, hogy kitapasztalja, milyen hatása lesz állításainak az amerikai közvéleményben.

Roosevelt háborút akar, — meg kell buktatni! — hangoztatják az amerikai békepártiak

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda: A „New York Journal American” washingtoni tudósítója közli, hogy Roosevelt legutóbbi beszéde következtében

új tagok csatlakoztak a parlament ellenzéki csoportjához.

A lap tudósítója utal Clark demokrata szenátor nyilatkozatára, aki kijelentette, hogy az elnök beszéde kongresszusi körökben nagy aggodalmat keltett. Ez

a beszéd, — mondotta Clark, — csökkentette a semlegességi törvény módosításának esélyeit. Hoffmann köztársaságipárti szenátor hangsúlyozta, hogy Roosevelt tevékenysége folytán

az Egyesült Államok háborúhalálése egyre valószínűbbé válik

s ezért minden tekintetben indokoltak a Roosevelt megbuktatására irányuló törekvések. (Rador.)

India kivétel?

Churchill és Roosevelt nyilatkozatai nem vonatkoznak Brit-India problémájára

Gandhi szerint oktan dolog lenne a polgári ellenállással felhagyni

Bangkokból jelenti az NTI: Delphiből érkezett hírek szerint az indiai parlament egyik tagja azt javasolta, hogy Churchill angol miniszterelnöknek és Roosevelt elnöknek az atlanti-óceáni találkozóan nyilvánosságra hozott pontjait Brit-Indiára is alkalmazzák.

Raney, a parlament elnöke a kormány nevében kijelentette, hogy

a Churchill-Roosevelt-nyilatkozat csak az európai államokra vonatkozik, miután az angol miniszterelnök szerint India problémája külön kérdést jelent.

A parlament öt tagja erős kritikával illette a atlanti-óceáni nyilatkozatot és Churchill megállapításait. Raney a felszólalásokra válaszolva kijelentette, hogy néhány napon belül végleges választ ad a szóbanforgó kérdésekre.

Az NTI másik jelentése szerint az angol rádió közölte Gandhi nyilatkozatát, aki amellet tört pálcát, hogy

oktan cselekedet lenne felhagyni a polgári ellentállással.

Hozzátette még Gandhi, hogy semmi sem indokolja a jelenlegi módszer megváltoztatását. (Rador.)

Lindbergh riadója!

Amerikának olyan vezetők kellene, akik a nép akaratát képviselik

Newyorkból jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy az „Associated Press” értesítése szerint Lindbergh ezredes, az „American First” szervezet vezetőségének egyik ülésén kijelentette, hogy

a washingtoni kormány sohasem világosította fel az amerikai népet a való tényekről és ezáltal hamis ürügyek védelme alatt a háború útjára sodorta az Egyesült Államokat. Lindbergh ezre-

des kérte az amerikaiakat, hogy bármi legyen is véleményük az amerikai háborúról, tömörüljenek és követeljék, hogy az őszinteségen és bizalmon alapuló amerikai hagyományokhoz hűséges emberek vezessék őket. Roosevelt — folytatta beszédét — nem veszi figyelembe azt az amerikai hagyományt, hogy az országot a nép kormányozza, mert

a jelenlegi kormány rákényszerít akarata

A nap szenzációja!

Október 30-iki húzásokon az egymillió leí prémiumot a 67.701. számú sorsjegy nyerte, melyet ARADON adtak el a „COLECTURA ARDELEANA” I. OLARIU sorsjegyjegyirodában, Strada Bratianu 3. szám.

a népre.

Bár az Egyesült Államok elnöke állandóan hangoztatta, hogy az amerikai ifjak nem fognak idegen háborúban résztvenni, mégis tevékenyen előkészíti az Egyesült Államoknak idegen háborúban való részvételét, mert azt igyekszik bizonyítani, hogy ez a háború alkalmas az Egyesült Államok védelmének biztosítására. Az Egyesült Államok abban a helyzetben vannak, hogy rövidesen belépjenek a háborúba, ahol valószínűleg két fronton is kell majd küzdeniük.

Az amerikai katonák millióit kell majd kihajózni az ellenséges partokon, ahol a legjobb európai hadsereggel kellene megküzdeniük.

Bolgár újságírók szívélyes fogadtatása Bucarestben

Bucarestből jelenti a Rador: Csütörtökön déli előtt érkeztek meg a fővárosba a bolgár újságírók, akiket a propagandauügyi miniszterium vendégeként a német kormány hívott a keleti arcvonalra. Érkezésük-nél Badautu Alexandru a sajtó és propagandaminiszterium vezértitkára üdvözölte a vendégeket, akik délután négy órákor Tsomakoff Petroff bucuresti bolgár követ vezetésével kihallgatáson jelentek meg Antonescu Mihai miniszterelnökhelyettesnél.

Tsomakoff Petroff követ beszéde után a miniszterelnökhelyettes mondott rövid beszédet, amelyben rámutatott arra, hogy a jelenlegi válságból a társadalmi igazságosság és az igazi béke jön létre. A felszólalás után a miniszterelnökhelyettes hosszasan elbeszélgetett a bolgár újságírókkal.

Délután öt órákor a vendégek koszorut helyeztek az Ismeretlen Katona síremlékére, ezután pedig látogatást tettek a sajtóminiszteriumban, ahol Badautu Alexandru vezértitkár fogadta őket. Tiszteletükre több román kulturális és híradót mutattak be. Este a Zissu-étteremben szűkebbkörű vacsora volt.

Kanada miniszterelnöke a hét végén Roosevelttel találkozik

Ottawából jelenti a Havas-OFI ügynökség: Hivatalosan közölték, hogy Mackenzie King, Kanada miniszterelnöke úgy reméli, e hét végén „személyesen meglátogathatja” a Hyde Parkban Roosevelt elnököt.

Filoff bolgár miniszterelnök beszámolt magyarországi látogatásáról

Szófiából jelenti a Rador: A szobranje külügyi bizottságának legutóbbi ülésén egyhangulag Janeff Sztotir képviselőt választották elnöknek.

Annak érdekében, hogy a bolgár nép egyöntetű külpolitikai felfogását kifeje is hangsúlyozzák, valamennyi ellenzéki vezért bevették a bizottságba. Az ülésen Filoff miniszterelnök részletes beszámolót tartott legutóbbi budapesti utazásáról.

FORUM ARAD — Telefon 20-10 a nagyfilmek színháza

MA PREMIER!

MA PREMIER!

A német filmművészet legújabb diadala! Az utóbbi évek legszentsimentálisabb filmdrámája!

A HONTALAN SZIV

A főszerepben:

ALBRECHT SCHÖNHALS — ANNELOISE UHLIG — GUSTAV DIESEL — CAMILLA HORN

Műsoron kívül a legújabb O. N. C. és UFA háborús híradók. — Előadások: 3, 5, 7.15 és 9.30 órakor.

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timișoara, I. Brătianu-tér 3.

Telefon: 28-10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György

Emineșcu-utca 8. Telefon 17-11.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

népföldön hához való kézbesítéssel együtt havonta 30.—
lei, negyedévre 90.— lei, félévre 160.— lei és egész évre
300.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyed-
évre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre
48.— pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyar-
talusok, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres
előfizetési díj kétszerese.

TUDJÁ-E ON?...

... hogy a világ legnagyobb drágakövét, egy nem kevesebb, mint 45 kiló súlyú fehér topáz a csikágói föld-muzeumban őrzik? A topázból 200.000 darab gyűrűt lehetne előállítani.

... hogy az első gyűszűt 1684-ben Nikola Betchoten amszterdami aranyműves készítette?

... hogy Uj-Guinea benszülőtteinél a házassági szokások szigorúan előírják, hogy a menyasszonynak az eljegyzés és házasság közötti időt teljes márgányban egy fa tetején kell töltenie?

... hogy az emberek a fájálmak iránti érzékenysége napszakok szerint különböző? A fogorvosok tapasztalatai szerint a páciensek delután hat óra tájban a legérzékenyebbek. A fájdalomcsillapító műtéteket tehát a legelőszertűbb más napszakokra tenni.

... hogy a tapír Dél-Amerikában az utóbbi években háziállattá vált, mégpedig ugyiszólván önkéntesen? Az emberekhez lassankint annyira hozzászokott, hogy házaikat is felkereste, csatlakozott a vándorokhoz, engedte magát megvakargatni és végül a teherbördés ellen sem tiltakozott. Mint háziállat, a földhöz is gyorsan hozzászokott.

... hogy a sas 20. sőt a kondorkeselyű 40 napot is bír ki élelem nélkül?

... hogy a legújabb kutatások szerint a legegyszerűbb élőlények életképességének a legnagyobb hűdeg sem szab határt? Mint Jahnel német kutató kísérletileg megállapította, az apró csillangós állatok a -269 fokos folyékony héliumban is minden káros következmény nélkül kibírnak öt órát.

... hogy az északi félteke átlagos évi hőmérséklete 15,2 fok, míg a déli féltekéé csak 14,5 Celsius? A különbségnek az az oka, hogy az északi féltekén több szárazföld van és így a nap melegítő hatásának jobban ki van téve.

... hogy fekete virágokat nemcsak a növénytermesztők szeszélye tud előállítani, hanem vadontermő fekete virágok is vannak? Két Kínában és Indonéziában elterjedt növény szurokfekete virágokat hoz.

... hogy a tudomány nem kevesebb, mint 35.000 csak nagytömegű látható növényi szervezetet tart számon? Ezek közül egymagában 60.000 a gombák közül kerül ki.

— A VISSZACSATOLÁSI KÖLCSÖN a legelőnyösebb feltételeket nyújtja az összes eddigi államkölcsönök között. A jegyzés tehát nemcsak állampolgári kötelesség, hanem jó befektetési lehetőség is.

— Háromszázezer lejt jegyzett visszacsatolási kölcsönre, Bucureștiből jelenti a Rador: Alexandrescu Gheorghe adóellenőr a napokban a falciumegyei Tatarani községben volt hivatalos körúton, amelynek során a visszacsatolási kölcsönjegyzéseket ellenőrizte. Megállapította, hogy Fundulea Gheorghe egészségügyi közeg, akinek egyébként három hektár földje van, azzal az indoklással nem jegyzett kölcsönt, hogy nincsen pénze. Az adóellenőr felvilágosította Funduleat, hogy a legjobb és legbiztosabb befektetés a visszacsatolási kölcsön, amire ez a helyszínen háromszázezer lejt jegyzett. Az összeget, ami megtakarított pénze volt, kertjében elásva tartotta.

— A NEMZETVEDELMI MINISZTERIUM KÖZLEMÉNYE. Bucureștiből jelenti a Rador: A nemzetvédelmi miniszteriumhoz naponta érkeznek levelek a közönség részéről a „Darul Ostașului” és „Ajutor ranit” számára vonatkozó adományokról, néha még pénzösszegek, ezenkívül a visszacsatolási kölcsönre vonatkozólag is. A közönség felvilágosítására a következőket közlik: A nemzetvédelmi miniszterium a nemzeti bank 1210. folyószámlája és a postatakarékpénztár útján csak a frontbarcosok és hadirokkantak családjai számára adományozott összegeket fogadja el. A társadalmi segélyező bizottság a „Darul Ostașului” és „Ajutor ranit” számára fogad el adományokat, míg a visszacsatolási kölcsönre jegyzett összegeket a nemzeti bank, a postatakarékpénztár vagy a pénzügyigazgatóságok pénztárai útján lehet a pénzügyminiszteriumhoz eljuttatni. Kéri a közönséget, hogy az adományokat és a kölcsönjegyzést a megbízott hatóságok útján juttassa el illetékes helyre.

— Petain marsall nyilatkozik az új francia alkotmányról. Vichyből jelenti a Rador: Az NTI közli megbízható helyről, hogy Petain marsall november hónap folyamán rádióbeszédet mond, amelyben bejelenti az új francia alkotmány alapvető pontjait és ismertetni fogja az új francia állam alkati megszervezésének vezérelveit.

— Halálos szerencsétlenség Caransebeșen. Caransebeșről jelentik: Simionescu Martin, a balta-erataj „Mundus” butorgyár tisztviselője, amint az egyik pályakocsival a völgy felé igyekezett, halálos szerencsétlenség áldozata lett. A pályakocsi kisiklott és maga alá temette Simionescu Martint.

— Kiskoru tolvajokat fogtak Sibuban. Sibuból jelentik: Hermann Rudolf, Gust Róbert és Gerhard Kurt kiskoru tolvajok, akik eddig sem voltak ismeretlenek a rendőrség előtt, az elmúlt éjjel behatoltak az egyik sibiui katonakórházba és onnan az egyik katonai pénztárcájából kétezer lejt elloptak. Az ápolószemélyzet elfogta a tetteseket, akiket átadtak a rendőrségnek.

— Egy gangster aki önként vonul fogságba. Dutch-Schultz az U. S. A. egyik hírhedt gangstere volt, akit a szeszitalom éveiben a „sörbáró” melléknéven emlegettek. Schultz nemrég a newyorki esküdt-szék előtt állt vádlotként egy bűnygyben, de felmentették, mert megnevezte az igazi tettest az alvilág egyik ismert tagjának személyében. Ezekután forró lett a talaj Newyorkban a lába alatt. Syracuse-ba ment, azonban ott sem érelhetett békében a gangsterek halálos fenyegetései miatt. Erre levelet írt Newyork polgármesterének, hogy állandó tartózkodásra újra Newyorkban akar megtelepedni. A polgármester azt válaszolta, hogy Newyorkban nem kívánatos a jelenléte és számoljon azzal, hogy letartóztatják, ha visszatér. Schultz erre közölte visszatérésének napját. Nyilvánvalóan a volt gangsternek az a szándéka, hogy a börtön falai mögött keres oltalmat üldözői elől.

— Orvosi hír. Dr. Bauer László (medic evreu) szájszéjszati és fogorvosi rendelését folytatja. Rendel 9-12 és 3-6 óra között. Timișoara III., Strada Mosoiu 2. Telefon 26-32.

— Előbb mulatott vele, azután ellopta pénzt. Sibuból jelentik: Tica Constantin és Sabau Nicolae a sibiui vásárra jöttek. Miután eladták árújukat, be-
tértek az egyik kocsimába, ahol alaposan felöntötték a garatra. Este, amikor hazafelé tróttak, Tica Constantin felhasználva társa illuminált állapotát, ellopta huszezer lejt tartalmazó pénztárcáját.

Legideálisabb arcszépítő, finomító a FÖLDES fele GENIUS-arcerém, esteli és nappali használatra. Egy leteiv ára 60 lei, GENIUS-puder egy doboz ára 60 lei, GENIUS-szappan 60 lei. FÖLDES-GYÓGY-SZERTÁR, ARAD.

— Kettős gombamérgezés Turnu-Severinben. Turnu-Severinből jelentik: Galetan Flinca és Galetan Lenica Cujmir községben asszonyok a legutóbb gombát szedtek az erdőszélen. A gombát elkészítették és megezték, majd néhány óra múlva borzasztó kínok között meghaltak.

— A pióca mint időjós. Általánosan ismeretes, hogy némely állat jóelőre megérzi az idő változását. Ha a kukacok előmászának a földből, ha a fecskék olyan alant röpködnek, hogy szárnyukkal szinte horzsolják a földet: eső lesz. Ha eső közben bagolyhúgás hangzik: bizonyos, hogy hamarosan kiderül az idő. Ezeket mindenki tudja. De azt már kevesen tudják, hogy némely természetűdős szerint, a pióca kitűnő élő barométer. Vegyün kelő egy hatvan köbcentiméternyi ürtartalmu üveget, töltsük meg háromnegyednyire vízzel, helvezük el benne a nem valami kecses és kivánatos állatkát, a piócat, s fedjük be az üveget fehér tülkzövettel. Ha a pióca az üveg fenekén talózkodik: állandó szép időt jelent; ha a pióca a víz felszínére emelkedik: a nap folyamán esni fog; ha a pióca nyugtalanul izeg-mozog: hamarosan erős szélre van kilátás; ha a pióca az üveg nyakára tapad: hamarosan esni vagy havazni fog; végül ha az edény fenekén lekuporodik: rövid időn belül erős fagyra van kilátás.

CREPE
DE
CHINE
minden színben
LEI
260

I. MOTIU
divatáruház Arad.

Szereltem az első pillantásra
— számokban

Egyik francia újság mulatságos és tanulságos kísérletet végzett olvasóival. Egy fiatal hölgyet és egy jömegejelensű urat száz-száz nőgynek és urnak azzal a tejszólítással mutatott be, hogy mindegyik adja meg, vajjon mire tekintett először a másik nem képviselőjén. Ezen az alapon az újság számokban is kifejezhető felvilágosítást kapott arra a kérdésre, hogy ama sokat emlegetett „első pillantás” mire irányul. A hölgyek érdeklődése a következőképpen oszlott meg: 29 százalék először a szemére és szájára, 28 a gallérra és nyakkendőre, 13 a diszszekendőre, 8 a hajra, 8 a cipőre, 6 a ruhaszabásra, 4 a nadrágvasalásra és egy a kabát állására irányozta tekintetét. A férfiak közül 21 százalék a lábakra, 19 a szemekre, 17 a szájra, 9 a cipőre, 9 a hajra, 8 a cipőre, 6 a nyakra, 5 a kezekre, 4 a derékra és 2 pedig a kizitáskára volt kíváncsi. (M. N.)

— Adományok. A timișoari dr. Kakuk napközi gyermekotthon javára Budingno (Biled) tíz kilógram mákot, Besseney Gy. két kilógram babot, két kilógram mákot és két kilógram lisztet, N. N. kétezer lejt. V. S. kétezer lejt, S. Misj ezer lejt, G. N. ezer lejt és Urzšebet szintén ezer lejt adományozott.

— Halottaknapj koszorúmegváltás címén Marosi Katalin útszáz lejt, özv. Hartlauer Anna ezer lejt adományozott a Magyar Népközönség szegényei javára. „Halottaink emlékére” címen pedig N. N. háromszáz lejt juttatott a dr. Kakuk napközi gyermekotthon kiesinyei számára.

— Nem történt merénylet Argentína államelnöke ellen. Buenos Airesből jelenti a Rador: A Havas-OFI ügynökség közli, hogy megcáfolták a külföldön terjesztett híreket, amelyek szerint Castillo, helyettes köztársasági elnök merényletnek esett áldozatul. A verekedés, amelynek során egy lövés is eldőlt, husz percel azután következett be, hogy Castillo vonata elhagyta a Buenos-airesi pályaudvart. Lehetséges, hogy ez adott alapot a valótlan hír terjesztéséhez.

— A zsidók katonai illetékére vonatkozó törvény módosítása. Bucureștiből jelenti a Rador: A hivatalos lypban a zsidók katonai illetékére vonatkozóan a következő bekezdést csatolják: Azok a román állampolgárságu zsidók, akik egy évnél több mint hat hónapot külföldön töltenek, a törvényrendelet hatodik szakaszának rendelkezései alá tartoznak és a negyedik szakaszban megállapított illetéket fizetik. A tizenötödik szakaszhoz, mint utolsóelőtti bekezdést, a következőket csatolják: Azokkal a zsidókkal szemben akikre az ötödik szakasz második bekezdése vonatkozik, amennyiben nem fizetik ki az illetéket a végrehajthatóságtól számított hat hónapon belül, az adótörvény szigorával lépnek fel. A tizenkilencedik szakaszhoz a következőket csatolták: Az ötödik szakaszhoz tartozó zsidók, amennyiben katonai illetéküket hat hónapon belül nem fizetik ki, úgy az állampolgársági törvény 52. szakasza értelmében állampolgárságukat elvesztik.

— Madarak — mint sebászok. Németországban olyan erdei szalonkát fogtak, melynek egyik lábán tollakból készült kötés volt. Miután ezt a kötést a madár lábáról lefejtették, megállapították, hogy az a láb el van törve. Ki alkalmazta a kötést a törött lábára? Senki más, mint maga a madár! Erre nézve már több példát jegyeztek föl a természetűdősök. A törött lábú szalonka a forrás partján agyagot vett a csőrébe, azt rárakosgatta a törött lábára úgy, hogy azt az agyag több rétegben vette körül: erre az agyagrétegre kötés gyanánt a melléből kitért tollakat alkalmazta. Ez operáció után a madár néhány óra hosszát mozdulatlan helyzetben maradt s megvárta, amíg az agyagréteg a lábán megszárad, amely most már szilárdan fogta körül a törés helyét.

Halottak napja

Egy nap az esztendőben, melyet azoknak szentelünk, akik már eltávoztak körünkől. Öreg, fiatalon, gyermekorban: ahogy a természet: szava parancsolta. Az emlékeztet és kegyelet mécsket gyújt a sírokon és jótékonyággal rója le halálját azok iránt, akiknek életében nem lehetett mindent megköszönni. Halk orgonabugás mellett rekvieket celebrálnak a templomokban, a padisorok megtelnek gyászoló hivekkel, hiszen mindenkinek van, helyben vagy a távolban, halott hozzátartozója, rokona, barátja. Az őszi lombhullásban ellátogatunk a temetőbe, ahol az emberi élet fájának annyi virága pihen már s ahova a kifürkészhetetlen jövő előbb-utóbb bennünket is elhív... Ez a nap a halottaké, de tanulságot az élők számára ad: Nescitis neque diem, neque horam... nem tudjuk sem a napot, sem az órát, amikor számunkra is betelik a mérték, és menni kell. Oda, ahova most még virágot, kegyeletes érzést viszünk...

— **Reformációi emlékünnepe Aradon.** Az aradi belvárosi református templomban vasárnap délután műsoros emlékünnepe keretében emlékeznek meg a reformáció évfordulójáról. A négy órákos kezdődő ünnepség műsorát Gyülekezeti ének: 236 dicséret nyitja meg, majd Tarnóczy Lajos lelkes imádkozik, bibliát olvas és előadást tart a nap jelentőségéről. Ezt követően Baráth Imre: A főzei pap c. versét Balz Kálmán szavalja, majd Monk W. H.: Maradj velem című szerzeményét Kassay Sári éneke. Baja Mihály: A reformáció ünnepe költeményét Kévés Eteika adja elő, utána pedig a 13., 14. és 22. számú állami elemi iskola református tanulói két szoltárt énekelnek. Muraközi Gyula: Kálvin című versét Karczagi Sándor szavalja, Kassay Sári pedig Káldy Gy.: Győzhetetlen című szerzeményét éneke. A műsor következője Muraközy Gyula: A gályarabok éneke című verse, Kottila Erzsébet előadásában, majd Kovács Zoltán vallásánar imádsága következnek és áldás. A műsort Gyülekezeti ének: 237 dicséret zárja be.

— **A Rador iroda 515 ezer lejt jegyzett visszaesetlenségi kölcsönre.** Bucarestből jelentik: Antonescu Mihai helyettes miniszterének levelet intézett a Rador iroda igazgatójához. Ebben megleghangú közönetét fejezi ki a Rador vezetőségének és személyzetének, amely 515.000 lejt jegyzett visszaesetlenségi kölcsönre.

— **Asztalosmester öngyilkossága Turdán.** Turdáról jelentik: Marosi József ottani asztalosmester felakasztotta magát és mire reáakadtak, már halott volt. Tetőt anyagi okok miatt követte el.

— **Togo japán külügyminiszter fogadja a külföldi államok képviselőit.** Tokióból jelentik: Kinevezése óta Togo japán külügyminiszter most fogadta első ízben az összes tokiói nagyköveteket, ma, pénteken pedig a meghatalmazott minisztereket és ügyvivőket fogadja.

— **Nem követtek el újabb merényletet Laval ellen.** Vichyből jelentik: A londoni rádió által terjesztett hírek ellenére semmiféle merényletet nem követtek el Laval ellen a Vichy mellett birtokán. A londoni rádióknak az állítólagos merénylettel kapcsolatosan adott részletei — ilyen például az is, hogy elfogtak volna egy egyént, aki revolverrel szerelve behatolt Laval kastélyának kertjébe, — mindenben kitalások. Ezt maga Laval jelentette ki, aki telefonon keresztül az NTI vichyi tudósítójával beszélt.

— **BERLINT NEM TÁMADTÁK SZOVJET REPÜLŐK.** Berlinből jelentik a Rador: A szovjet hírszolgálat ama állítása, hogy szerdáról csütörtökre virradó éjjel szovjet repülőgépek Berlint támadták volna, teljes egészében valótlanság s ezt a német főváros minden lakosa megállapíthatja. E szovjet állításon mit sem segít az a tény, hogy a légből kapott hírt a brit rádióállomások is továbbították.

— **Éjszakai támadót itélt el az aradi törvényszék.** Néhány hónappal ezelőtt történt, hogy Cosma Miron 21 éves legény álkulcsal behatolt Suzan Elena szociálori földbirtokosnő lakásába és erőszakoskodni kezdett a védtelen nővel. A megtámadott asszonynak vépül is sikerült elkergetnie támadóját, aki felett most itélkezett az aradi törvényszék és öt hónapi fogházzal sújtotta.

— **A német pénzügyminiszter bulgáriai útja.** Szófiából jelentik a Rador: Schwerin von Krossig herceg, német birodalmi pénzügyminiszter november harmadikán, Boziloff bolgár pénzügyminiszter berlini látogatásának visszonzására Szófiába utazik, ahol a bolgár kormány vendége lesz.

— **Cápát fogtak a játszadó gyermekek.** Egy csapat 6—9 éves gyermek, akik mélyen a szárazföldre nyúló Skagerrak-öböl partján játszadoztak, egy nagy halat vettek észre, mely a sekély vízben hiába vergődött, hogy elérje a mély vizet. A gyermekek a hal üldözésére indultak és sikerült is áldozatukat a partra üzniük, ahol rugásokkal elkábitották és nagy diadallal hazahurcolták. Csak akkor derült ki, hogy a gyermekek cápát fogtak, mégpedig az első cápat, melyet ezen a vidéken valaha is láttak. (MN.)

— **A morgó gyémántok.** A gyémántok roppant különös, mormogó hangot hallatnak, ha szilárd szén-savval kerülnek érintkezésbe. Ezeket a sajátságos mormogó hangokat azoknál a rezgésekkel magyarázzák, melyek a gyémánt hirtelen lehűlése következtében lépnek fel. A gyémántok mormogása alkalmas eljárás alapjául szolgál, hogy ilyen módon a hamis gyémántot megkülönböztethessük a valóditól, mert a hamis gyémánt nem tud mormogni.

— **Beaverbrook betegsége csak ürügy.** Newyorkból jelentik az NTI: A Newyork Post című lap cikket ír, amelyben az amerikai körök meglepetésének ad kifejezést afelett, hogy Beaverbrook lord beteg fekszik és lemondása kuszöbön áll. Jól értesült körök a lord hírtelen meglepetését ürügynek tekintik, miután ki akar válni a kormányból. Beaverbrook ugyanis egészen egy véleményen Bevinnel, az angol munkaügyi miniszterrel, aki az angol néket be akarja vonni az ipari termelésbe és a hadsereg segédszolgálatához.

— **Reich (Rezes) György vállal néhány tanítványt jazz-zongora és zeneszerzés oktatására.** Arad, Bulevardul Dragalina 16, II. 1/2—4 között, vasárnap délelőtt 10—12-ig.

— **Kagylójárvány fenyegeti a gyöngyhalászatot.** A batáviai tengerkutató intézet jelentése szerint a gyöngyhalászipart krízis fenyegeti és igen sok gyöngyhalász ment a krízis következtében tönkre. E veszedelmet a gyöngykagylójárvány okozza, amelyet kórokozó bacillus idéz elő. A kagyló e betegség következtében elveszti mézsttartalmát és az állat egyhamar elpusztul. Azt is tapasztalták, hogy a gyöngyök minőségét ez a járvány erősen lerontotta. A súlyos krízist még az is növeli, hogy a mesterségesen tenyésztett gyöngy versengése egyre érezhetőbbé válik.

— **A bucarestii román—olasz intézet megnyitó ünnepélye.** Bucarestből jelentik a Rador: Csütörtökön délután öt órákor tartották a bucarestii olasz—román intézet előadásainak megnyitó ünnepélyét, melyen megjelent Raffaello Riccardi olasz valutaügyi miniszter, Renato Bova Scoppa bucarestii olasz követ és a román tudományos és politikai élet számos kiválósága is, valamint nagyon sokan az érdeklődő közönség köréből. Az ünnepély keretében Renato Bova Scoppa olasz követ a román—olasz barátságot méltatta, Raffaello Riccardi miniszter pedig beszédében boldog jövőt kívánt a román—olasz gazdasági kapcsolatoknak.

— **Roosevelt minden eszközzel gátolja a békepártiak megnyitkozásait.** Newyorkból jelentik a Rador: A Stefani iroda értesülése szerint az észak-amerikai rádiótársaságok megtámadták Lindbergh volt ezredes, valamint Wheeler és Cudahy szenátorok beszédének közvetítését. A három szónok egy nagy tüntetés alkalmával Roosevelt politikája ellen fog nyilatkozni. Az „American First” szervezet a rádiótársaságok merev magatartása miatt erőlyesen tiltakozott a szövetségi ellenőrző hivatalban, ahol azonban mindössze annyit értek el, hogy megigérték az ügy — kivizsgálását.

— **Argentínában bonyolódik a bejelöltikai helyzet.** Buenos Airesből jelentik a Rador: Argentína Rio Cuarto nevű városában (azelőtt Conception) az utóbbi napokban katolikusellenes kilengések történtek. Több katolikus, közöttük egy papot is, államelleses izgatás vádjá miatt letartóztattak. Az argentin lapok azt írják, hogy összeesküvésről lenne szó. A vizsgálat folyik.

— **Az aradi zsidók csak tíz óra után vásárolhatnak a piacon.** Arad városa az élelmickek legmagasabb árának megállapításával egyidejűleg különböző intézkedéseket léptetett életbe az árusítás, illetve vásárlás szabályozására. A rendelet kimondja, hogy élelmickek csak a piacon szabad vásárolni, az utcán, a sorompoknál vagy a város helyein szigorúan tilos. A viszonteladókna, a nagykereskedőknek csak tíz óra után szabad vásárolniok és a piaci viszonteladókna rendelkezniök kell a város által kiállított különleges engedéllyel és vásárlás közben „Viszonteladó” felirású karszalagot kell viselniök, amelyen feltüntetendő a kereskedelmi engedély száma is. A rendelet kimondja azt is, hogy zsidóknak a piacon csak tíz óra után szabad vásárolniok, addig semmi élelmickek nem vehetnek. A hatóságilag megállapított árnál többet nem szabad igényelni vagy fizetni az áruért és ha a vevő a maximális árnál többet kérne, jelenteni kell a piaci biztosnak. A rendelet megszegőit szigorúan büntetik.

— **Szemétből készült ház.** Egy Aretz nevű vegyész, hosszú kísérletezések után eljárást dolgozott ki, melynek segítségével szemétből építőlemezeket lehet előállítani. A szemetet ezideig különleges sziták segítségével három részre osztották: durva, közép és finom szemétre. A középszemét főleg növényi részekből áll és kiválóan alkalmas trágyázásra. De sem a finom, sem a durva szeméttel ezideig nem tudtak mit kezdeni. Nem sikerült ugyanis a hamumaradványokat, a finom szemét elégett szénrészeit kémiailag ugy aktiválni, hogy valamire fel tudják használni. Aretznek éppen az sikerült. Egy kémiai anyagot — nem meszet és nem cementet — ad hozzá a finom szeméthez és így azt kitünő épületanyagá változtatja, mely víz alatt is viszonylag rövid idő alatt merevedik meg. A durva szemét feldolgozása is egy Aretz által összeállított eljárás szerint történik. Főleg a rongyokat, papirokat és cellulóze tartalmu hulladékokat használják erre a célra és építőlemezeket állítanak elő. Ezek a lemezek rendkívül rugalmasak, szögezni, fűrészelni lehet őket, szivacsos tisztítani, festeni és tapétázni. Mindenekelőtt azonban éghetetlenek, a legerősebb tűzben is csak külső felületük szenesedik el. Ezeket a szemétből készült építőlemezeket tűzfalak felállítására akarják alkalmazni.

CORSO (ARAD) Előadások 3, 5, 7'15 és 9'30-kor
Tel. 25-64

Ma! Ennek a filmnek nem kell reklám, nem kellene dicsérő jelzők. Ezt a filmet meg kell nézni és szájról szájra hirdetni, hogy nincs szórakoztatóbb, érdekfeszítőbb és izgalmasabb film, mint a:

FRANKENSTEIN és FIA

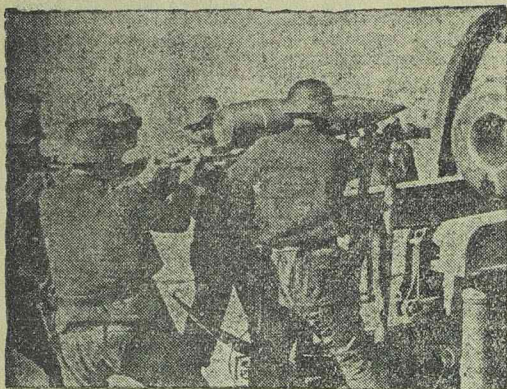
(A GÖLEM EMBER)

A főszerepben a világ legnagyobb három jellemfilmszínésze:
Boris Karloff
Lugosi Béla
Bazil Rathborn

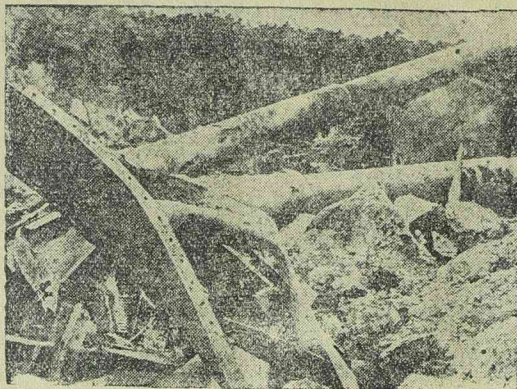
Ugyeletes gyógyszertárak
Szombaton, november 1-én Aradon a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot: Niedermayer (Szerb palota), Kain (Avram Iancu-tér) és Hajós (szemben a prefektúrával).

Mozsi

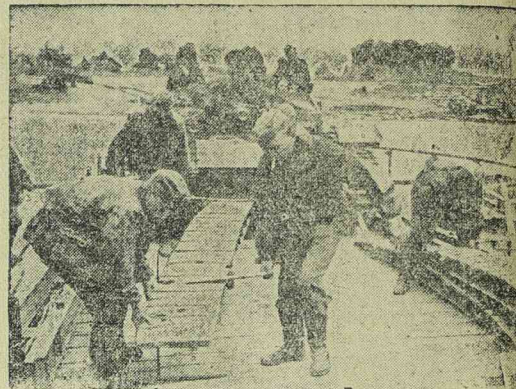
Szombaton a mozik műsora Aradon a következő: Fórum: A hontalan szív (német film), Corso: Frankenstein és fia (német film).
Sibiuban a mozik műsora a következő: Corso: Vendéglő a hegyekben. A polio: Bach-Friedmann élete. Rio: Sónajak.

A cél: Szentpétervár. Német nehéztüzérség lövi Szentpétervár erődítését

Széloltört szovjet ágyú a keleti fronton

Német páncélosok átkel egy folyón

A „claque“

Az elnevezés a „claquer“ (tapsolni) francia szóból származik, de mégsem egészen francia eredetű, Annyi igaz, hogy a XVIII. század végén Franciaországban kitűnően megszervezett klakör vállalat működött, amely voltaképpen „színházi sikereket biztosító vállalat“ volt. Célja tehát az volt, hogy előkészítse a közönséget a színdarab kedvező fogadtatására. Voltak „síró“ klakörök, akik alkalmas pillanatban sírásokkal könyvezésre indították a közönséget; voltak „nevelő“ klakörök, akik nevetésre adtak példát s voltak „ujrázó“ klakörök, akik megújrazták a darab bizonyos jeleneteit. Voltak tehát mindenfajta klakörök, akik voltaképpen a színház ügynökeiként működtek. Maga a vállalat annak idején kitűnően jövedelmezett; voltak klakvezetők, akik nagy vagyonra tettek szert. Az azonban téves állítás, mintha a klak-intézmény francia találmány lett volna! Már a római császárság korában voltak klakörök, hiszen ismeretes, hogy Néronnak is voltak klakörjei, akik a „curatores“ vezetése mellett véresre tapsolták kezüket, mikor Néron mint színész jelent meg a színpadon. Megemlíti ezt Suetonius római történetírő is. Nemrégben egy Zimmermann nevű ember klaképet talált föl. Főalkatrésze levegővel telt két bőrszák, amelyek egy gombnyomásra összeverődnek s akkora tapsorkánt idéznek elő, amilyen a legelkesőbb „tapsosok“ sem tudnak produkálni. De szegyet vallott vele, mert a közönség észrevette a turpisságot s — kifütyülte

— Bevin az angol nők hadiipari munkaszolgálatát javasolja. Stockholmból jelenti a Rador: A Stefani-iroda közli, hogy az „Allehandá“ című londoni tudósítójának jelentése szerint a brit kormány be akarja vezetni a nők kötelező szolgálatát a hadianyag gyárakban és a szárazföldi, valamint légi haderő különleges szolgálatainál. Bevin angol munkaügyi miniszter ezt a törvényjavaslatot az alsóházban nyújtja be.

— A rovarpusztító veréb. Egy neves természetdűs fogas kérdést intézett tudóstársaihoz: „Mennyi rovar pusztít egy rovarvő madár?“ Hosszas és alapos megfigyelés után, ő maga adta meg a választ. Habár adatait számszerűen nem lehet pontosnak tekinteni, mégis fogalmat alkothatunk belőlük: mily rengeteg számú rovarát és hernyót pusztítanak el ezek a hasznos madarak! A tudós ezuttal a veréb életmódját figyelte meg rejtekhelyéről, ahonnan észrevétlenül nézte végig a verébpár napi tevékenységét. Megállapította, hogy a verébpár, a him és a nőstényállat külön-külön óránként husz ízben repült be a fészekbe, hogy enni adjon tolatlan, éhes fiókáinak. Ezt a munkát a him és a nőstény veréb főlválta végezte. Így hát a verébpár óránként negyvenszer jelent meg egy hernyóval vagy féréggel a fészékben. Feltételezve, hogy a verébpár naponként tizenkét órán keresztül eteti szakadatlanul a fiókákat: A tudós szerint ez az egy verébpár naponként 480, hetenként mintegy 3360 hernyót vagy férget fogdos össze csupán fiókái részére.

— Repülőszerecséltenség Amerikában. New-yorkból jelenti a Rador: Az NTI közli, hogy az Északnyugat és Kelet közötti légijárat egyik személyszállító repülőgépe Minnesota államban, lezuhant. Az Associated Press értesítése szerint a repülőgép tizenkét utasa meghalt, a gép teljesen összetört.

**HAZAK
FÖLDEK
SZÖLŐK
MALMOK
TELKEK**

**ELADASA
VÉTELE
CSERÉJE**

minden árfokozatban

Hatschek ügynökség

Arad, Bul. Carol 17 (volf 46) Tel. 16-95

= KÖZGAZDASÁG =

Az importcégek hivatalos jegyzéke

II.

Folytatjuk a nemzetgazdasági miniszterium által jóváhagyott importörök jegyzékét:

Binder Carol Sibiu (24.950), Bonfert Anna Tarlava Mare-Agnita (25.178), „Bapag“ Benedek László Timișoara (23.675), Bartsch Frederic Brașov (25.328), Birder Thomas et Fii Sibiu (24.094), „Begatex“ gépszövedő Timișoara (73.985), Beiersdorf et Co Brașov (20.872), Belea Miron Arad (6427), Blaha I. Fiaú Timișoara (25.045), „Binder“ S. A. téglagyár Sibiu (52.045), „Bohn“ tégl- és cserépgyár Timiș-Torontal Jimbolia (3.925), Cărescu D. Ion Brașov (6305), Comertul Lugojan Lugoj (23.508), Concesiunile Photogaz Sibiu (6356), Chlorodont S. A. R. Brașov (21.531), „Carsen“ Arsenie Constantin Sibiu

(6406), „Crinul“ kerámiaipar Arad (83.741), „Colorom“ vegyipari gyár Brașov (21.418), Csasznek Ferdinand Timișoara (53.923), Centrala Optica „Centrop“ Bura I. Timișoara (86.448), Arad-Hegyaljai villamos vasut Arad (82.327), „Color“ Lugoj (20.776) Consortiul téglagyár Sibiu, „Cometa“ Puscasu Mircea Teius (5694), Cassa Generala de Pastrare din Brașov, Brașov (26.045), Cirici Aurel Arad (5943), Centrala Lanei Timișoara (82.456), „Chemag“ S. A. R. Sibiu (80.879), Konnerth Fritz Sibiu (35.826), „Chemotex“ vegyipar Timișoara (81.214), „Coroana“ gyapjufonóda Brașov (40.689), Czink Jenő Brașov (23.912).

(Folytatjuk)

Román-török gazdasági tárgyalások. Az elmúlt napon román gazdasági bizottság érkezett Isztambulba, amely török illetékes körökkel gazdasági egyezmény megkötésére folytat tárgyalásokat. A megbeszélések november első napjaiban kezdődnek.

Gazdag kőolajforrásokat fedeztek fel Mexikóban. A mexikói Tabasco államban levő Villa Hermosa közelében rendkívül gazdag legjobb minőségű kőolajforrásokat fedeztek fel. A kőolajtelepeken a termelés rövidesen megkezdődik, amint a tehuanteppei földszoroson átvezető vezetékét befejezik.

A monopóliumtörvények egységesítése. A pénzügyminiszterium határozata értelmében az autonóm monopóliumtörvények által kibocsátott kötvények és címletek tulajdonosai az év december 31-ig kötelesek a birtokukban levő papirokat egységesítés végett letétbe helyezni. Amennyiben ezek a papirok zálogban vagy letétben vannak, az egységesítés iránti alakíságot az a személy tartozik megtenni, akinél a kötvény, vagy címlet letétben illetve zálogban van.

Forgalmi adó alá esik a gabonaprémium. A pénzügyminiszterium utasítást küldött a pénzügyigazgatóságához, állapítsák meg, vajjon a gabonakereskedéssel foglalkozó vállalatok kifizették-e az állam által fizetett prémiumok utáni forgalmi adót.

Csökken a francia munkanélküliség. Junius 1-től szeptember 15-ig százhuszonhétézernegyszázevennégy fővel csökkent a francia munkanélküliek száma. Ezen a napon még kétszázegyházezerhatszázötvenhat ember volt munka nélkül. Az elmúlt év októberében ez a szám meghaladta az egymilliót.

Új fegyverkezési kölcsön az Egyesült Államokban. Az Egyesült Államok kincstári hivatala közzétette a már néhány nappal ezelőtt bejelentett új szövetségi kölcsön jegyzésének feltételeit. Eszerint az új kölcsön másfél milliárd dollárt tesz ki és kétszázszázalékos kamattal mellett 20 éves időtartamra szól. Öt év óta ez a legnagyobb pénzügyi művelet, melyet az USA kincstári hivatala lebonyolított. Az amerikai nítelpiacokon, mint szakértők rámutatnak, egy idő óta félreismerhetetlen változás következett be. A bankok kihasználatlan hitelkapacitása tavasz óta kétötödével csökkent. Tekintve, hogy a szövetségi kölcsönök legnagyobb részét eddig a bankok jegyezték, ez a helyzet a bankoknak új kölcsön jegyzésében való részvételére alig maradhat hatás nélkül. (MN)

Olaszországban névelgesítik a részvényeket. Az olasz hivatalos lapban megjelent rendelet törvény értelmében legkésőbb 1942 június 30-ig minden bemutatásra szülő részvényt névelgesíteni kell. Azok után a részvények után, amelyeket nem véglegesítettek, nem vehető fel az évi osztalék.

Száz kilométer erdei vasutat építenek. Az autonóm erdőpénztár a fatermelés fokozása érdekében száz kilométer hosszú erdei vasut építését határozta el. A szükséges sinmmennyiséget ötvenkilenc millió lei értékben az UDR-nél már megrendelték.

Bulgária első műkertész-iskolája. Bár a bolgár kertészek egész Európában kitűnő hírnevet örvendenek, a műkertészetnek Bulgária eddig csak kevés figyelmet szentelt. Hogy ezen a hiányon segítsenek, Bulgáriában most megnyitották az első műkertész-iskolát, mely máris nagy érdeklődést keltett. (M. N.)

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti). Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195, svájci frank 44.71—46.47. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—2.05, német márka 59—80, szlovák korona (38 százalékos felárral): 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, francia frank (38 százalékos felárral) 3.12—3.24, olasz lira 9.50—9.50, leva 1.60—1.68. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 756.77—786.60, egyiptomi font 776.15—806.74, palesztinai font 759.62—789.55.

Határidő napló

NOVEMBER 2:

Gyapotot és gyapotfonalat feldolgozó gyárak a nemzetgazdasági miniszterium nyersanyagosztályához bejelentést tesznek a saját, és bérbevetett területein vetett gyapotültetvények, nagyságáról, a raktáron levő egrenálatlan gyapotkészletekről, valamint az egrenáló vállalatoknak szállított mennyiségről. Az egrenáló vállalatok bejelentési kötelezettsége is ezen a napon jár el és kiterjed ugy az egrenált, mint az egrenálatlan mennyiségekre.

NOVEMBER 3:

Gyapotfonódnaknak a nemzetgazdasági miniszterium a nyersanyagosztályához külön katonai és külön a polgári célokra kapott nyersanyagról, a gyártott és leszállított gyapotfonal mennyiségről beküldendő két-hetenkinti bejelentési kötelezettség határideje.

Az ezen nyolcszáz grammnál súlyosabb gyapjutakároknak a gyárak, lerakatok és raktárak részéről történő beszolgáltatása. A beszolgáltatandó mennyiséget Bucurestiben a hadsereg központi felszerelési raktárában, vidéken az egyes számvevő zászlóaljknál jegyzék kíséretében kell átadni.

NOVEMBER 5:

Bőrcserző üzemek a községi előjárószámnál, vágóhidak a közellátási államtitkárság termelési osztályánál tartoznak jelentést tenni az előző havi bőrmennyiségről.

SPORTSESEMÉNYEK

A Basarabia-kupa vasárnapi országos műsora

I. csoport

Timișoara: Chinezul-CAMT—Vulturii (Lugoj) háromnegyedkettőkor a Banatul-pályán, vezető Vostinar (Arad). CFR—Electrica háromnegyednégykor ugyancsak a Banatul-pályán, vezető Sepi mérnök (Resita).

Resita: UDR—Ripensia, vezető Suta Ioan (Turau-Severin).

III. csoport

Craiova: Dunarea—Cerna, FC Craiova—Sportul Muncitoresc.

Turnu-Severin: CFR—Oltenia.

IV. csoport

Cugir: Cugir—Iancu Corvinul, vezető Ghermanescu kapitány.

Alba-Iulia: Unirea MV—Vitrometan, vezető Baraa D.

VI. csoport

Sibiu: SGS—CFR. Universitatea—Arsenal.

VII. csoport

Brașov: Metrom—ACFR, Voina—Barsa, Malaxa—UAB.

VIII. csoport

Prahova: Concordia, Astra Romana—Steaua Romana, Romano Americana—FC Ploesti.

IX. csoport

Galati: Gloria CFR—DVA, Braila: Franco Romana—FC Braila.

X. csoport

Ebben a bucureștii csoportban már ma délután játszanak két mérkőzést: Carmen—Olimpia, Juventus—Turda. A vasárnapi két mérkőzés: Sportul Studentesc—Rapid, Venus—Unirea Tricolor.

Nem multak felül Harbigot az amerikai atléták

A nyár derekán az a hír érkezett Amerikából, hogy Klemmer Glover, a Kalifornia-egyetem nagyszériű fiatal középtávfutója, 46 mp-es 400-as és 46.4 mp-es negyedmérföldes világcsúcscs beállítása után a 440 yardot is kerek 46 mp alatt tette meg. Ezzel — ha papíron nem is — a valóságban megfosztotta volna Harbigot a világ első 400-asát megillető rangtól, hiszen a 440 yard kétésnegyed méterrel hosszabb a 400 méternél és ez az idő 45.7 mp-nek felelt volna meg a 400 méterre.

Mint a Nemzetközi Atlétikai Szövetség hivatalos érdeklődésére az AAU közölte:

Ez a futás nem történt meg, illetőleg Klemmer nem érte el ezt az eredményt.

A 400 métert „csak” 46, a 440 yardot „csak” 46.4 mp alatt futotta, tehát mindkét világcsúcscsot beállította.

Más lapra tartozik, hogy a jövő évben — ha za-

vartalanul folynak majd még az egyetemi versenyek Amerikában — a Klemmer, Kerns, Bourland és más 46 mp-hez közelálló 400-as atléták küzdelméből valószínűleg megszülethetik a 46 mp-en belüli 400-as világcsúcscs is, ha csak Harbig nem előzi meg az amerikat, ami a nagyszerű német atléta elszánt akaraterejét tekintve véve, nem látszik lehetetlennel.

Sport-Photo-Optic
A legolcsóbb sportokkék és azok javítása
A. M. Müllej-né
TIMIȘOARA
I. Str. Solderer 11
Telefon 10-19 Flóküzét: IV. Bul. Berthelot 10

A VÖRÖS POKOL

Кто изловил лобелюв ёмёныи а вёс пападишомба

A DÉLI HIRLAP
EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICŠ KRIMOV

67 — Kinozzák Kutjepovot?

— Hivatalosan csak kihallgatják. Am ez a kihallgatás embertelen kinzással jár. Így akarják belőle kicsikarni a külföldi szervezkedés részleteit. Azonban Kutjepov összeszorítja a fogát és hallgat. Egyetlen szót sem szól és nem árul el semmit sem abból, amire a cseka kíváncsi.

— Igazi hős, — mondtam, mert nem jutott egyébe eszembe.

Mihai Josipovics ugyanugy vélekedett, mint én, mert bejött a fejébe.

Mélyen hallgattunk valamennyien. Atéreztek, hogy a fehér oroszok ügyét milyen nagy csapás érte. Percek múltán Katjusa váratlan kijelentést tett:

— Kutjepovot ki kell szabadítani!

Hitetlenül néztünk rá, mire újból mondta:

— Kiszabadítjuk!

De ez a kijelentése olyan határozott volt, hogy egyetlen pillanatig sem jutott eszünkbe kételkedni.

— Hallgassatok ide, — folytatta, — már megcsináltam a tervet. Hivatalból tegnap elvittek Kutjepov börtönébe. A kapubejárat és a lépcső az épület közepén van. Mikor felértünk a legfelső emeletre és ott a fogdának megtett szoba felé haladtunk, számoalt magamban az ajtókat. Tudam, hogy a kicsiny szobákban csak egy ablak van, amely szemben áll az ajtóval. Az ötödik ajtónál megállottunk. Az őrtálló csekarendőr kérdezte a jelszót. Mikor kísérom ezt megmonda, a csekás az övébe nyult és tarsolyából kivette a kulcsot, amellyel az ajtót felnyitotta.

A következő percben megláttam Kutjepovot. Igazi katona, erőteljes férfi, akit az elszennvedett gyötrelmek sem tudtak megtörni. Kisérom több kérdést intézett hozzája, de egyikre sem kapott feleletet. Fogcsikorgatva mondta a csekabizos, hogy egy óra múlva visszatér, de akkor jaj lesz, ha nem kap választ. Ez különben nem is volt kibálgatás, csak azért kellett, hogy nekem megmutassák Kutjepovot.

— Magad mondod, Katjusa, hogy milyen szigoruan őrzik és mégis a szöktetésre gondolsz. Hiszen ez lehetetlen.

— Semmi sem lehetetlen, ha az ember szilárdan akarja. Én már akkor latolgattam a szöktetés lehetőségeit, amikor a csekakaszárnyát megláttam és azért olvastam meg az emeleten az ajtókat, hogy majd könnyebben tudjak tájékozódni.

Ezzel felkelt, kulccsal kinyitott egy szekrényfiókot, amelyből könyvet vett ki és azt letette az asztalra, majd megint leült és folytatta szavait:

— Ez moszkvai album. Még a cári uralom alatt jelent meg. Moszkva főbb épületeinek és egyes tereinek és utcáinak képei láthatók benne.

Lapozott az albumban és egyszerre megállott az egyik lapnál.

— Nézzétek, ez a mi utcánk. Itt van a ház, amelyben mi lakunk. Innen jobbra számoljuk a házakat és állapodjunk meg a kilencediknél. Ez a háromemeletes épület régebben az országos földmérési hivatal székháza volt, most pedig csekalegényeségi kaszárnya.

Újját odaillesztette az épületnek a képen jól látható kapujára és feljebb csuszattatta azt egészen a felső emeletig.

— Egy, kettő, három, négy, öt, — számolta az ablakokat, — lássátok, ez itt Kutjepov cellája.

A könyvből aztán papirlapot vett elő, amelyen rajz és számítás volt látható. Magyarázta:

— Már megcsináltam a felső emelet és a padlás vázlatát és kiszámítottam, hol kell a padmalyt kibontani, hogy Kutjepov cellájába jussunk és a tábornokot kiszabadítsuk. Pontos méreteim vannak.

Diadalmasan tekintett ránk.

— És ha mégis tévednél, — vetettem ellen.

— Ki van zárva! De különben is könnyen meggyőződünk róla, hogy Kutjepov börtöne fölött vagyunk-e. Magunkkal viszünk egy hosszú furót és a padmalyt keresztül furjuk. A kis nyílason aztán lenézhetünk a szobába és ha ott látjuk, akit keresünk, akkor nekifoghatunk a padmaly kibontásához. Ha csendesen végezzük munkánkat, nem kell attól tartanunk, hogy észrevesznek. Kutjepov különben egyedül van a cellában és éjszaka senki nem keresi fel. Ajtaján nincsen kémlelő lyuk, hogy a kint álló őr benézzen. Ez felesleges is, mert a tábornoknál semmi olyan nincsen, amivel kárt tehetne magában. Az őr, aki a kulcsot a zsebében hordja, éjjel nem nyit be a fogolyhoz. Így könnyűszerrel megszöktethetjük, mert a menylevetel bontás mindössze egy-két kurta óra.

— Ó, Katjusenka, — sóhajtottam, — ez mind szép, de hogyan jut az a csekalegényeség kaszár-

GYERMEKFELVÉTELEK

Orion és a műteremtlen

Portrék
művészi kivitelben
különösen áron készülnek

Foto Studio

ENGEL ENDRE

fényképészeti műtermében

Timișoara I. Piața Libertății 4 sz.
TELEFON: 34-30

Harbig másik világcsúcscsát az 1:46.6-os 800-as eredményét ezzel szemben egyelőre a legkisebb veszély sem fenyegeti, miután

ezen a távon nem igen akadnak olyan vetélytársai, akiknek eddigi képességei alapján közeli változást lehetne jósolni eme világcsúcscs-eredményt illetőleg.

De mint az atlétikában mindenütt, itt is csak hozzvetőleges megállapításokat lehet tenni, mert meglepetések mindig adódhatnak.

A timișoarai kerületi bajnokság vasárnapi műsora

Progresul—Chinezul-CAMT II a Progresul-pályán háromnegyednégykor. Vulturii—UDR II a Vulturii-pályán félnégykor. Ancora—Patria a Vulturii-pályán két óraker, SSAM—CFR II Bocsa Romana három óraker, Juventus—Banatul a Juventus-pályán három óraker.

Az ifjúsági bajnokság műsora: Progresul—Chinezul-CAMT a Progresul-pályán háromnegyedkettőkor CFR—Ripensia a CFR-pályán tíz óraker.

nyájának padlására, de ha feljutsz is oda a csinált nyílason ki is hozod Kutjepovot, hová viszed, anygalkám?

— Hát te ezt nem tudod felfogni, Alexej?

— Nem, — feleltem habozás nélkül.

Katjusa a férjére nézett:

— Te sem, Mihai?

— Én sem, — jelentette ki az.

— Ó, ti együgyű golyhók! Nézzetek csak erre a házorra! Mondtam már, hogy a mi házunktól a kilencedik a csekakaszárnya. Hát nem látjátok, hogy a házak mind egyformák? Nem kell mást tennünk, mint a mi padlásunkon kilopózni a tetőre és aztán a többi háztetőn szépen végigsétálunk, amíg a kaszárnya tetejére érünk. Nem is nyaktörő vállalkozás ez, mert hiszen a moszkvai háztetők nem meredekek, meg aztán a tetőkön az udvarok felől keskeny palló fut végig korláttal a kéményseprők számára. Egészen észrevétlenül haladhatunk éjjel a háztetőkön. A gyér utcai világítás nem ér fel a tetőre, de különben sem az utcai oldalon megynünk. Mire valók a háztetőkön levő padlásablakok, ha nem arra, hogy azokon ki is bejárjunk mi is, nemcsak a kéményseprők és a tetőjavító munkások?

Katjusa elgondolása kézenfekvő és logikus volt. Hallgattam és gondolkodtam.

Nemsokára megszólalt Nyagov:

— Katjusám, hidd el, hogy Kutjepov kiszabadítása nekem is a szívemen fekszik. Azonban arra kérlek, hagyjad ezt másokra. Emlékezz csak vissza, megígérted nekem esküvőnk előtt, hogy semmiféle éltveszélyes és fegyveres vállalkozásba nem bocsátkozol.

Katjusa Vladimirovna hamar kész volt a megnyugtató válasszal:

— Nincssem ok aggodalomra, Mihai Josipovics. Nem életveszélyes a vállalkozás. Éppenséggel nem kockázatos. Nem veszedelmes. Fegyverhasználatra pedig sor sem kerül. Nem is viszünk magunkkal revolvert.

— Azt akarod, hogy mi hárman hajtsuk végre a tervet?

— Igen, mi hárman. Mást nem avatunk bele. Ha aztán Kutjepovot idehoztuk, még az éjszaka folyamán felöltözik muzsiknak és hajnalban felül a közelben embereink által készentartott parasztszekerre, amelyen elhagyja Moszkvát. Ki gondolná, hogy a szekerét hajtó muzsik, aki falujába igyekszik, azonos volna Kutjepov tábornokkal, akinek ilyen módon sikerül vitékre menekülni és ott elrejtőzni? Pénzzel utbizagizással és megbízható címekkel majd ellátjuk.

(Folytatjuk)

Rádió

SZOMBAT, NOVEMBER 1.

București: 6.55 Hírek, hanglemezek. 12.00 Hanglemezek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Németnyelvű hírek. 14.00 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 18.00 Hírek. 18.05 Enek. 18.30 Zongorahangverseny. 19.00 Társadalmi szemle. 19.15 Hanglemezek. 20.00 Hírek, sport. 20.15 Film és tánczene. 20.40 Előadás. 21.00 A rádiózenekar hangversenye. 22.00 Hírek. 22.15 Hanglemezek. 22.25

Hanglemezek.

Rövidhullámú román adó. 21.30 Olasznyelvű hírek. 21.40 Hanglemezek. 22.00 Németnyelvű adás, hanglemezek. 22.20 Olasznyelvű adás, hanglemezek. 22.40 Franciányelvű adás. 22.50 Angolnyelvű adás.

Budapest I. 8 Hanglemezek. 8.45 Hírek. 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a római katolikus templomból, prédikál Közi-Horvát József dr. 12.30 Operaházi zenekar (Gluck, Liszt, Volkmann, Schubert és Beethoven). 13.00 Előadás. 13.45 Hírek. 14.00 Hanglemezek. 15.00 Az irodalom halottai (felolvasás). 15.30 Énekkar. 16.00 Rádiózenekar (Csajkovszkij, Micheli, Blon, Liszt, Chován, Kacsóh). 17.00 Hírek.

17.20 A gregorián zene (előadás hanglemezekkel). 18.00 Hárfaszámok. 18.20 Rokonaink (felolvasás). 18.45 Berlioz: Lear király-nyitány (hanglemez). 19.00 Hírek. 19.25 Közvetítés az operából (Verdi: Requiem, közreműködik: Báthy Anna, Basilides Mária, Rösler Endre és Koréh Endre). 21.20 A halál himnusza (bevezeti Eckhardt Sándor dr., elmondja Major Tamás). 21.40 Hírek. 22.15 Kamarazene. (Mozart: G-moll zongoránegybes és Beethoven: D-dur zongorahármas). 23.25 Richard Strauss: Imígyen szóla Zarathustra szimfonikus költemény (hanglemez). 24.00 Hírek.

Budapest II. nem közvetít műsort.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Az apróhirdetések eredménye minden körülmények közt gyors és biztos. ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés husz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 leu, minden további szó kettő leu. Jellege és „Cim a kiadóban”-hirdetések után öt leu pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket felvesz I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Tel.: 28-10. II. kerületben: Hayer-tözsde, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Pia ta Badea Cárta n 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Grozescu trafik, Pta Küttl. — Pribac Mária trafik (Corso mozi mellett). — Welter-trafik, Pta Dragalina 6. Tel.: 45-06. — Wittek trafik, Bulv. Regele Carol 54. — Colicoia trafik (v. Gálgozcy), Str. Bratianu 15/a. Tel.: 45-13. Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetés irodája (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

Alkalmazás

Varróleány azonnalra felvétetik. Zikeli, Timisoara I., Str. Vasile Alexandri 7. sz. I. emelet. (6430)

Irodakarításra és a II. kerületben a Jélelőti órákra rendes tisztá nót keresek jó fizetéssel. Jelentkezni a timisoarai kiadóban. (6088)

Pusztára éves gazdasági cselédek felvételnek. Timisoara. Gyárvaros, Str. Ion Vulcan 12. Délután 5-6-ig. (2610)

Azonnal beléphet irodamba gépirástartudó, megbízható irnok. Dr. Fehér Kristóf, ügyvéd. Timisoara II., Str. Vidra 2. szám. (2613)

Ügyes fiatal mindenre azonnal felvétetik. Timisoara, Str. Ion Barac 34. A Str. Preyer folytatása. (2619)

Kifutóleány vagy laboránsnő azonnal felvétetik. Vöröskereszt-gyógyszertár, Timisoara. Bulev. Carol 27. (3196)

Géplakatos, bádogos,

valamint Esztergályos azonnalra kerestetik. Școala de Șoferi Timisoara I. Str. Gh. Lazar Nr. 12.

Szolid mindenre azonnal felvétetik. Timisoara IV., Piata General Dragalina 4. szám. I. em., ajtó 3. (2618)

Oktatás

Oktatásban gyakorlott urino lakásán vállalja a román, német és francia nyelv tanítását. Zongoraleckeadás kezdők és haladók számára. Timisoara IV., Strada Ion Bratianu 17. I. em. 5. (6665)

Állást keres

Önállóan dolgozó paszományosság, aki a paszományipar minden ágában jártas (szóni nem tud) azonnalra állást keres. Vidékre is megy. Ajánlatokat „Paszományos” jellegére a timisoarai kiadóba kér. (6000)

Művelt fiatalasszony, keresztény, román, magyar, német nyelvtudással, aki orvosi tanulmányait anyagiak miatt nem tudta befejezni, sürgősen keres állást szanatoriumban, laboratóriumban, irodában, orvos mellé, esetleg más megfelelő állást. Bárhova megy. Megkereséseket fizetésjelöléssel „Via” jellegére kiadóba. (2591)

Intelligens fiatal özvegyasszony vállalná fiatal házaspár házvezetését, kis fiával együtt, fizetést nem igényel, csak jó bánásmódot és egy meleg otthont. Cimeket „Segítsünk az árván” jellegére a timisoarai kiadóba. (2612)

Házvezetőnek ajánlkozok egyedülálló nő idősebb urhoz, vidékre is megy. Leveleket „Keresztény” jellegére kér Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8 alá. (4147)

Bankkönyvelő és pénztárnok (keresztény) állást keres, esetleg raktárkezelőnek. Ovadék van. Megkereséseket „Feltétlenül megbízható” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (3192)

Lakás

Modern kétszobás lakás azonnal kiadó. Timisoara I., Str. Lonovici 2. (2617)

Szépén butorozott szoba különbejárattal (nem zóna) november 15-re, vagy december 1-re kiadó. Timisoara I., Strada Aurel Popovici 10, felső csengő. (A Str. Tache Ionescu mellékútcaja.) (6498)

Adás-vétel

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belső szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és irógépeket, hálószoba-, ebédlő- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (4200)

Varrógépek, irodaberendezések, irógépek, hálószobák, ebédlők, matracok, otomanok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédlőt és teljes lakásberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2. az udvarban. (3197)

Modern konyhabutor megvételre kerestetik. Cimeket ármezjelöléssel „Csak modern” jellegére a timisoarai kiadóba kérek. (6249)

Bérbe, vagy megvételre sürgősen kerestetik gazdálkodásra alkalmas kis ház istállóval és disznóóllal. Timisoaran, a Belvárosban, Mehalában, vagy Gyárvarosban. Cimeket „1941” alatt a kiadóba kérünk. (6049)

Csibőbunda, fekete, kisebb termetre, 9500 leier eladó. Timisoara IV., Piata Küttl 2. Blidariu. (3194)

Szőnyeg, 8 négyzetméter, prima kivitelben és egy 38-as barna hőcipő eladó. Megtekinthető szivességgel: Blidariu, Timisoara IV., Piata Küttl 2. (3195)

Eladó drogéria, jóforgalmu megyeszékhelyen. Bővebbet, illetve megkereséseket a timisoarai kiadóba. (3193)

Kukoricadara és kukorica kapható darálmalomban. Arad, Sava Raicu és Capitan Ignat sarkon. (4152)

Zongora, kitűnő, keveset használt, rövid, keresztthuros, bécsi gyártmányú és szerkezetű, eladó. Timisoara III., Str. Timotei Cipariu 1. szám, ajtó 11. (Református-épület). (2612)

Férfítelikabát szőrmebéléssel, fekete szmokingöltöny középtermetre, férfikalapok jutányosan eladók. Timisoara IV., Str. Fröbl 36. II. em. 25. (2609)

Eladó 60 drb. 8 hetes Yorksir-malac és 30 drb. 4 hónapos süldő. Lukács János, Gataia. (2581)

Tizedes mérleget megvételre keresek. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (4161)

Figyelem! Megvételre keresek szkszűk és opozum prémet jó állapotban. Cim a kiadóhivatalban (6400)

Ötven darab 6 hónapos (oltott) yorkdisznó eladó. Yust Alexandru, Ineu. Ju. Arad. (4159)

Egy orvoshadnagy-uniformis eladó. Cim: Lakatos, szabó. Arad, Strada Eminescu 12. (4160)

Eladó sürgősen modern, kombinált szoba, uriszoba és ebédlőbutorok. Arad, Str. Episcopu Grigore Comsa 42. (Volt Str. Ioan Calvin). (4138)

Járás i székhelyen 50 éve fennálló, jömenefelü vas- és fűszerüzlet bérbeadó, esetleg házzal együtt eladó. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám. (4043)

Perzsaszőnyeg, márkás antik porcellán eladó. Cim a timisoarai kiadóban. Közvetítők kizárva. (6000)

80 darab anyajuh eladó. Dán Ferenc, Sfantul Paul. (4136)

Veszek jó állapotban levő roll-filmes fényképezőgépet, prizma-látcsőveket és kvarclámpát. Centrala Optica (volt Kecskeméty). Timisoara I., Bulevardul Regele Mihai I. 2. sz. (3167)

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle liliumtejkremet, lilium-tejszappant és liliumpudert, három színben, kapható kizárólag a

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében

Timisoara I., Piata I. C. Bratianu

Eladó teljesen új kétsoros, modern szabású szmoking, finom szövettől, selymebéléssel, magas termetre. Cim: Rudolf Mosse, Arad. (4153)

GYAKORLOTT

akvizitőr

(csakis átja) ki nagy gyakorlattal rendelkezik sürgősen alkalmazást nyerhet. Cimeket a timisoarai kiadóba „Jó referenciákkal” jellegére kérünk.

Különféle

Zenebarát keres valakit, aki hajlandó lenne hetenként egyszer vagy kétszer zongorán játszani. Választ „Chopin-tökéletesen” jellegére a kiadóba kérek. (2611)

A párisi grafológusnő megmond Önnek mindent, ami Önt érdekli. Timisoara II., Str. I. Klein 29. (2531)

Elveszett Rosenfeld Zoltán Arad, Gradiste, Str. Petru Rares 115 szám alatti lakos 1 szürke és egy fekete lóva, stráf-kocsival együtt. Aki nyomra vezet, tudassa fenti címmel, ahol jutalomban részesül. (4162)

Van ki még nem tudja, hogy

Doroghi alakítja a férfikalapokat a legszak-zerűbben? Timisoara IV., Bul. Carol 14, Dobos optikus mellett

Aki csütörtökön délután Aradon, fogorvosi rendelőből csikos selyemernyőmet elvitte, kérem, három napon belül adja le ugyanott, mivel tartózkodási helyét tudom. Ellenkező esetben más uton leszek kénytelen visszaszerezni. (4153)

Igazolvány-íényképek

a FOTO STUDIOBAN

a leggyorsabban készülnek!

Timisoara I., Piata Libertăti 4.

A legtöbb okebefektetés

1

hirdetés

a Déli Hírlapban